

נאמר של נייר

על סופר מינורי ★ האקווריום הלאומי ★ האיש זן המידבר ★ ציד המכשפה גלזר-תעסה ★ ספר אישי ציבורי מאוד ★ בית הקברות של הספרות העברית

מישטר קד'אפי, שראשון האילנות שעלו נתלתה היה הנאצרים. ואחר כך הגירסה האידיאולוגית הנוכחית, שכותרתה היא התיאוריה

מנהיג קד'אפי
טירוף לא מטורף

הבינלאומית השלישית גם מרתקים. גם הפרקים העוסקים בניסיונות של דימוקרטיות ישירה ושילטון העם מגלים מדינה שונה מהאפיונים שהרביקו לה כליהתיקשות למיניהם.

לוב של קד'אפי, שכניגוד לשאר מדינות העולם השלישי היא מדינה עשירה — המשקיעה משאבים רבים ביצירת עתודות איכות של תושביה, שאותם היא מכשרה במיקצועות תיעוש למיניהם — היא רבת עניין עבור ישראל, המשמשת אחת המטרות הראשיות של איום קד'אפי. עיסוקו של גרא במרכיבים ובהיבטים האידיאולוגיים של קד'אפי ושילטונו הינם רביעניים, בעיקר בשל המיליטנטיות שלהם, והגירסה המודרנית למדיניות הסנוסיה

מינורי, עם איכויות לגמרי לא מבוטלות, ובעל ערך רב בהבנת כמה מפרקי היסוד של הספרות הארצישראלית. בגאולת רב קמחי מניכני השייכה עשה ישראל הר מיצוה ספרותית, כאשר הוציא סיפורו זה במחיר זול, השווה לכל נפש.

מסך החור

קד'אפי

ספר רביענין שראדאור באחרונה בסדרת קו ירוק של הוצאת הקיבוץ המאוחד, בשיטוף עם אוניברסיטת תל-אביב. הוא סיפרו של ג'רדעון גרא דרך קד'אפי (בלובני). ספר זה מתאר את מועמד אלקד'אפי, מנהיג הכריזמטי של לוב, השומר על יציבות שילטונו מזה 14 שנה, עלייך שילוב עושר הנפט עם בשורה מהפכנית מוסלמית.

ספר מחקרי זה מביא בפורטרוט את סיפורו של לוב ואת סיפור התבססותו של קד'אפי. אחרי סקירת ארץ-מידבר זו, אוכלוסיה ותרבות, עוסק גרא בניתוח תקופת שילטונו של המלך איררים, ביסוסה של מערכת השליטה שלו בשיבטי-המידבר המפורים, וביסוסו של הצבא, שמתוכו צמח מועמד אלקד'אפי.

הפרקים העוסקים בהפיכה ותוצאותיה ממש מרתקים. שהרי ארץ זו היא במידה רבה נעלם, ולכן נהוג לראות בקד'אפי מנהיג מטורף — קביעה הנעשית בלי ידיעה בסיסית על המתרחש בארץ יוצאת-דופן זו. גרא מביא את סיפור בית-הספר לקצינים, את התארגנותה של ההפיכה, את תפיסת השילטון, ואת מהלכי ההתארגנות של הכת השלטת כראשותו של קד'אפי. אחר כך פא הפרק המהפכה העממית, העוסק בניסיון להמיר את הסיפורן האדום של מארציה-טונג בגירסה איסלאמית של קד'אפי, ושבעיקבותיו בא הקשר הראשון שנעשה כנגד קד'אפי, שהולך ליצירת שילטון העם בקיאיות של ג'רדעון גרא בענייני לוב והתיאורים נדבר יצירתה של אליטה לובית, כמודל לתופעות אופניות של מדינות העולם השלישי, ניתוח אישיותו של קד'אפי, הרקע המדיברי שלו והתפתחות האידיאולוגיה של

ג'רדעון גרא — דרך קד'אפי בלוב; סידרת קו ירוק, הוצאת הקיבוץ המאוחד; 248 עמ' (כריכה רכה).

תוך שהוא מזכיר לא במעט את סיפורי נח טמלר מאותה התקופה ומאותו הסמינר למורים. קמחי מספר על קומונות סמינריסטים והווי החיים שלהם, ופתיחתם של הצעירים לאהבה ולגילוי עולם-החושם.

סיפור נוסף, שכותרתו היא בין ארצי הלבנון יש בו מעט אקטואליה, שכן חלק מגופי הסיפור הם הגופים שבהם משרתים כיום חיילי צה"ל. בארץ-ישראל הישנה היה נהוג לבלות חופשות בהררי-לבנון. קמחי מספר מהרפתקות אותם הימים, תוך שהוא מזכיר את טבח הארמנים כידי התורכים, בימי מלחמת העולם הראשונה, כשהוא חושף את רמותה של הנערה הארמנית אנאהיר, במהלך הקריאה מסיפור זה נדמה לקורא כאילו עבר לעמודי הארמנים של אנטוליה בעלילות עקביה של יהודה בורלא. בזמן קריאת הסיפור נזכרתי שקראתיו בילדותי, וגם אז הילך עלי קסמים.

בסיפור פיגועים משרטט קמחי את צמיחתו של המעמד הבינוני בירושלים, באמצעות מיסטר גולדין, הבונה את ביתו ברחביה. קמחי מתאר בסיפור זה את תהליך צמיחתה של שכונת-היוקרה הירושלמית, תוך שהוא מאפיין כמה מבני התקופה שאחרי מלחמת העולם הראשונה.

בסיפור אחר, תחת הכותרת בן-לילה, ממשך קמחי בתיאור אותו מעמד בינוני עירוני בלתי-רחלוצי, דרך רמותו של הנהג אדולף מילקלש, החושך באשתו כי היא בוגדת בו, ובהדרגה רעתו נטרפת עליו, נזמן עבודתו ליד הגה המונית. יש בסיפור זה כמה קטעים מאוד רומנטיים, בעלי אווירה סוריאליסטית לא מבוטלת, המוליכים לסיום שכולו טוב.

עופרה או: רוח פרצים הוא סיפורו של בת אחת המשוכות שרובה מוליכה אותה ללונדון, אחרי שהתאהבה באחד ממטנרבי הגרודים העבריים, שהגיעו ארצה בזמן המלחמה. אלא שבדרכה באוניה מתאהב בה יהודי עשיר בשם רזברט כהן מדרום-אפריקה. בדרתה כנמל, סמוכה על רצועו של רוברט, היא מביכה את משפחת ג'ו, עפלה. עפלה מתחילה להתאבלם בכיתו של ג'ו כפרכר העוני היהודי בלונדון, תוך שהיא מגיעה לעימותים עם אמו ודודתו. אלא שרוברט כהן אינו מרפה מעופרה, הוא ממשך לחזר אחריה, אך ממיר בניתים את אהבתו לאחותו של ג'ו, שגם היא מוליכה לסוף טוב.

הסיפור אדם הוא סיפור ירושלמי, שסעפיו מתפרשים עליפני העולם כולו, כבכל מישפחה יהודית טובה. אתרוגים ועוד סיפורים הינו ספר ליסיום, אתרוגים ועוד סיפורים הינו ספר

קמחי

לסיפריית תרמיל של ההוצאה-לאור של ערידה-ביטחון ראוי הכינוי "ארכיאולוגית ערות העברית. עורכה של הסידרה, המשורר יצחק רה, מוצא מתוך גנוי הספרות העברית דוח נשכחות, מפרסמם בעטיפה חדשה וניק להן חיים חדשים.

כזה הוא קובץ סיפוריו של הסופר הנשכח דב קמחי אתרוגים ועוד סיפורים. שראה-אור השנה. קמחי אינו סופר גדול, אך יחד עם זאת, הוא נמנה עם דור הסופרים ילידי מיוחד אירופה, שעלו ארצה ויצרו את התשתית לספרות הישראלית. קמחי, ברומה לסופרים אחרים בני-דורו, נימנה עם הקטגוריה של סופרים מינוריים, סופי רים שבלי יצירתם אין ספרות כלשהי יכולה

קמחי
יוצרי התשתית

גיע להישגים של ממש. הם הכסיס, התשתית סוד לבנייתה של ספרות.

סיפור הכותרת אתרוגים מתרחש בגליציה, וא מספר מהווי הנועריה-ציוני, קודם לעלייתו צה. זה סיפור הווי, שגיבורו המספר הוא דתי... ניי. עלם בן ייח הייתי וסאיות לי מפלפלות נצות וקאפוטת הדורה אני לובש... הנוף כפרי וציצה, הוא מקיף את העיירה היהודית ופיניית של מיוחד-אירופה. בסיפור יש ציונים, יצים ויהודים של עמך. הנעריה-מספר הולך יזותיו ובתיקותיו אל "במחירשתי כל אושרי שתי / אראה חיים טובים... אל ארמון, אל שר שהיא אסירה בארמון, אל אהבת נעורים וורה ואל ההכנות ליציאה לארץ-ישראל.

עלילת הסיפור השני רעות מתרחשת כבר רושלים, בהווי של תלמידים במוסד חינוכי ובגרים בירושלים. בולני עניים אביונים, יצני סרעות מרוסיה ופליטי חלות ועדני זללן... בסיפור זה עורך קמחי מיפוי של ושלם כראשית המאה, עם הווי הסמינריסטים

דב קמחי — אתרוגים ועוד סיפורים; גאת ספריית תרמיל; 167 עמ' (כריכה ה).

"הבימה" חוויות סביב לה

התיאטרון לצפות לחומר רקע על הצגות שיועלו על קרשי התיאטרון הלאומי, או אולי לנוכחות בשעת החזרות. לא ולא. ה"שרות המהפכני" של התיאטרון הלאומי מסתכם בארבעה קווים-סלפון, שקופת התיאטרון התקינה עבור הזמנת מקומות של המנויים.

בתחתית הפירסום מרגישה המודעה לקהל שוחרי התיאטרון את הסיסמה שפירסומאי התיאטרון המציאו, וזו לשונה: הבימה — חווית סביב לה.

כמה חבל שפירסומאי "התיאטרון הלאומי הבימה" לא מצאו במוסד מסובסד זה משהו שימקד את הפירסומת שלהם, ונאלצו לשחרר אחר החוויות סביב לה.

כפרט אחד שכחו הפירסומאים השנונים של הבימה להשתמש: המראה האקווריוני של התיאטרון, שיתכן והוא תרומת הבימה לתרבות הישראלית. באקווריום הענק נראים השחקנים, המחזאים וכל שאר "יוצרי" התרבות, כרגים, שבעות אוויר מבצעות מתוך פיותיהם.

אקווריום לאומי
שרות מהפכני

החוויה הישראלית

ברומה לעוד עשרות אלפי מנויים של חברת ראכרט. קיבלתי את החוברת הפירסומית של רה זו. בשעת האחורה שלה מופיעה מודעה נעה למכור את התיאטרון הלאומי הבימה. בין ענינים ריגטיאליים. מכונות-כניסה, תכשירי יזייה מהפכניים ושאר מודעות.

למיקרא המודעה הגעתי למסקנה, שמודעה זו יטחה הם התרומה החשובה ביותר של התיאטרון הלאומי לתרבות הישראלית בשנה

המודעה, שנועדה למכור תבילת-מנוי, אינה ספרת לצרכן הפוטנציאלי את רשימת המחזות אותם תעלה הבימה בעונה התיאטרונית הרובה. היא מספרת על "חבילת תרבות" נוללת: מיפנשי תיאטרון, קפה תיאטרון, רדעי יום ר', טיולי תיאטרון, הצגות לילדים — לא תיאטרון.

המודעה, מוכרת לצרכני התרבות ככח גם שרות מהפכני" לרגע קט עשוי שוחר